

Domedagsklockan – En aspekt av generationstillhörighet

När atombomberna detonerade över Hiroshima och Nagasaki förlorade mänskligheten sin oskuld. Vi hade nu nått den punkten i vår utveckling där vi var kapabla att förinta oss själva. Nu fanns det ett mycket verkligt hot för kommande generationer att bäva inför. Margaret Thatcher skulle senare påstå att kärnvapen var en bra sak eftersom ”de bidrog till att upprätthålla maktbalansen i världen”. 60 år efter att bomberna detonerat skördar de fortfarande offer bland efterlevande genom cancerfall direkt relaterade till strålningen.

Med anledning av atombomben uppfanns 1947 den så kallade **domedagsklockan**. Den är intressant eftersom den egentligen är hårt knuten till varje generations uppfattning av världen och inte minst till deras framtidstro. Domedagsklockan är en symbolisk återgivning av hur nära mänskligheten är att förintas. Detta symboliseras genom en klocka som står ett antal minuter till midnatt.

Klockslagen bestäms utav en organisation som heter Bulletin of Atomic Scientists (BAS). När klockan når midnatt anses det att vår tid är kommen (det är ”kört” helt enkelt). Under årens lopp har klockan varit alltifrån 2 minuter till midnatt, vilket är mycket nära ett kärnvapenkrig (1953) till sjutton minuter till midnatt vilket är en långt bättre utgångspunkt (1991). Den här symboliska klockan uppdateras när det händer saker i världen som anses ha en påverkan på hotbilden mot vår planet. Ursprungligen var klockan ett mått för hur nära vi är ett kärnvapenkrig, men sedan 2007 är även miljösituationen inflyttad i konceptet. Låt oss rekapitulera några årtal från domedagsklockan.

1953 – Stormakterna bröstar upp sig rejält. USA och Sovjetunionen provspränger kärnvapen inom en tidsram av nio månader från varandra. Relationerna mellan länderna är samtidigt präglade av arktisk kyla. Storbritannien har öppet deklarerat att de håller på och skapar kärnvapen. Klockan är två minuter till midnatt.

1963 – USA, Storbritannien och Sovjetunionen skriver på ett avtal som andas lite positivitet mitt under den karga kärnvapenkapprustningen. Avtalet förbjuder provsprängningar i atmosfären, i rymden och under vatten. Klockan backas hela tio minuter.

1984 – Ett antal negativa händelser bidrar till att 1984 blir ett mycket mörkt år. Efter att Frankrike, Kina och Indien nu börjat provspränga kärnvapen håller världen andan medan spänningarna får det att knaka i isen mellan stormakterna. Det är tre minuter till midnatt.

1991 – En vårfloed av positiv politik får isen att krackelera. Glasnostpolitiken, Berlinmurens fall och upplösandet av Sovjetunionen bidrar till att skapa en ny ljusare framtidstro. USA och Sovjet skriver ett avtal som blir en start på omfattande nedrustningar. Klockan är sjutton minuter till midnatt.

2010 – Dessvärre har tiden sedan nittioalet burit på en övervägande väldigt negativ trend. Faktorer som miljöförstöring och klimatförändringar är dagens stora aber. Indien och Pakistan utför aggressiva kärnvapenprogram för att provocera varandra. Nordkorea testar kärnkraftvapen. Idag är klockan sex minuter i midnatt. Vilken framtidstro får de som växer upp i dessa tider?

“Experts say that Iraq may have nuclear weapons. That's bad news - they may have a nuclear bomb. Now the good news is that they have to drop it with a camel.”

- David Letterman

2010 – 6 minuter till midnatt

Det som är värt att tänka på är hur världen sett ut sedan 1947 och hur nivån av fara har ökat och minskat oerhört. Detta påverkar naturligtvis människor i uppväxten och kan vara en stor orsak till skillnader i attityd mellan generationer. Generation X var unga under ett 80-tal där kärnvapenhotet cirklade över oss som hungriga gamar. Generation Y hade däremot en annan utgångspunkt där 90-talet istället markerade en period av nedrustning och ökad öppenhet med det kalla krigets upphörande. Med olika former av uppväxtförhållanden påverkas även attityd till omgivning och ledare. För att förstå människor måste vi förstå var de kommer ifrån. Innan du skakar på huvudet åt de ungas beteende så rekommenderar jag därför att ha atomklockan i åtanke.

Linus Jonkman (www.egonaut.org) skriver om ledarskap och skillnader mellan generationer (i bokserien **Egonaut**). Första boken ges ut på TUK Förlag under hösten 2010.